

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Факультет педагогіки та психології

Кафедра історії

Проректор із науково-педагогічної роботи
О.А. Кузнецова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВІЙНИ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ІСТОРІЇ
XVI–XIX ст.

Ступінь бакалавра

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 032 Історія та археологія

Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»

2020–2021 навчальний рік

Розробник: доктор історичних наук, доцент кафедри історії Нефьодов Д. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри (Рижева Н. О.)

«26» серпня 2020 р.

Анотація

Програма вивчення варіативної навчальної дисципліни «Війни в українській та європейській історії XVI–XIX ст.» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 032 Історія та археологія за освітньо-професійною програмою «Історія та археологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є військові конфлікти на території Європи протягом XVI–XIX ст.

Міждисциплінарні зв'язки: Історія країн Європи та Америки (ранньомодерна та модерна), Нова історія країн Західної Європи та Америки, Нова історія України.

Метою є вивчення історії військових конфліктів, що відбулися на теренах України та Європи протягом XVI–XIX ст., їх причин, ходу і результатів, ролі в них окремих осіб (полководців); вивчення воєнного мистецтва; розкриття процесів зародження, формування та еволюції військового мистецтва; створення підґрунтя для осмислення сутності сучасних явищ у воєнній справі; прищеплення студентам любові до героїчного минулого свого народу та його Збройних Сил, національної гідності та патріотизму; спонукання студентів до пошукової роботи.

Ключові слова: військова техніка, військове мистецтво, вогнепальна зброя, воєнна історія, озброєння

Abstract

Program for studying the variable discipline "Wars in Ukrainian and European history of the XVI-XIX centuries." compiled in accordance with the educational and professional training program for bachelors in the specialty 032 History and Archeology according to the educational and professional program "History and Archeology".

The subject of study of the discipline are military conflicts in Europe during the XVI-XIX centuries.

Interdisciplinary links: History of Europe and America (early modern and modern), New history of Western Europe and America, New history of Ukraine.

The aim is to study the history of military conflicts that took place in Ukraine and Europe during the XVI-XIX centuries, their causes, course and results, the role of individuals (commanders) in them; study of martial arts; disclosure of the processes of origin, formation and evolution of martial arts; creation of a basis for understanding the essence of modern phenomena in military affairs; instilling in students a love for the heroic past of their people and its Armed Forces, national dignity and patriotism; encouraging students to search.

Keywords: military equipment, martial arts, firearms, military history, armaments

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Варіативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація за обраною темою	Спеціальність 032 Історія та археологія Освітньо-професійна програма Історія та археологія	<i>Семестр</i>
Загальна кількість годин – 120		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 10 аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Ступінь: бакалавра	<i>Лекції</i>
		16 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		24 год.
http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=1585		<i>Самостійна робота</i>
		80 год.
		Вид контролю: залік

Мова навчання – українська

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (33,3%/66,6%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікувані результати

Мета: вивчення історії військових конфліктів, що відбулися на теренах України та Європи протягом XVI–XIX ст., їх причин, ходу і результатів, ролі в них окремих осіб (полководців); вивчення воєнного мистецтва; розкриття процесів зародження, формування та еволюції військового мистецтва; створення підґрунтя для осмислення сутності сучасних явищ у воєнній справі; прищеплення студентам любові до героїчного минулого свого народу та його Збройних Сил, національної гідності та патріотизму; спонукання студентів до пошукової роботи.

Завдання:

- розширити й поглибити у студентів знання з історії збройних конфліктів на європейському континенті в період нової історії;
- розкрити процеси виникнення та розвитку збройних конфліктів;
- простежити еволюцію мистецтва ведення війни на європейському континенті протягом XVI–XIX ст.;
- ознайомити з розвитком військових технологій;
- проаналізувати причини, хід та наслідки війн на території Європи, які мали значний вплив на подальший розвиток як окремих держав так і європейського континенту в цілому.

Передумови для вивчення дисципліни: Історія країн Європи та Америки (ранньомодерна та модерна), Нова історія країн Західної Європи та Америки, Нова історія України.

Навчальна дисципліна складається з 4-х кредитів.

Програмні результати навчання:

ПРН-1 *Здатність запам'ятовувати або відтворювати:* найважливіші факти, події та процеси історичного минулого українського народу і людства загалом; основні тенденції історичного розвитку в конкретні історичні періоди; наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії; основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, категоріальний апарат з історії та археології; основні принципи і методи історичного пізнання; основні типи і види історичних джерел; необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження; детальні знання про певний історичний період або проблему.

ПРН-2 *Здатність розуміти та інтерпретувати:* основні завдання історичної та археологічної науки; з'ясовувати взаємозв'язок між історичними подіями, явищами, процесами та демонструвати змістовні думки, обґрунтовані положення і висновки про них; класифікувати історичні джерела з метою реалізації конкретних науково-дослідницьких проєктів; інтерпретувати інформацію з різноманітних джерел (археологічні артефакти, архівні документи, усні свідчення, музейні експонати, періодика, наукові праці тощо); обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів.

ПРН-10 *Засвоєння певної системи цінностей:* дотримуватись концепції міжнародного та міжкультурного діалогу в Україні; виявляти спільні й відмінні риси в підходах українських і зарубіжних істориків та археологів; створювати умови для комунікації із представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій.

ПРН-11 *Дотримання певної системи цінностей:* виявляти самостійність і соціальну відповідальність, громадянські та патріотичні чесноти при виконанні функціональних обов'язків; переглядати результати власної праці та визнавати власну відповідальність за свої вчинки; практикувати дотримання етичних принципів ведення дискусій та оприлюднення результатів наукової праці; поширювати кращий досвід професійної діяльності, демонструвати гідну соціальну поведінку, дотримуватися здорового способу життя.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби та вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації.

ЗК-3. Готовність до пізнання нового і неперервного навчання, до опанування нових знань і стратегій/способів мислення.

ЗК-4. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час

ЗК-6. Критичність і самокритичність мислення.

ЗК-10. Навички публічного мовлення, здатність ясно та виразно висловлюватися в процесі комунікації.

ЗК-19. Розуміння необхідності відповідального ставлення до роботи, чіткого і своєчасного виконання обов'язків.

II. Фахові:

ФК-1. Критичне усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами у минулому та сучасності

ФК-4. Здатність спілкуватися державною мовою, рідною мовою та однією з іноземних мов із використанням термінів і методик, прийнятих у фаховому середовищі

ФК-6. Здатність виявляти та опрацьовувати належним чином джерела інформації (бібліографії, документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти тощо) для реалізації науково-дослідних проектів

ФК-7. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних й археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних

ФК-8. Фахові знання і професійні навички роботи з виявлення, опрацювання і охорони матеріальної та духовної культурної спадщини

ФК-13. Здатність здійснювати відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів

ФК-14. Знання правил археографічної, архівної та музейної роботи, принципів експонування артефактів і підготовки тематико-експозиційного плану.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.

Тема 1. Московсько-литовські війни першої половини XVI ст. (1500–1503; 1507–1508; 1512–1522; 1534–1537 рр.). Лівонська війна 1558–1583 рр.

Тема 2. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.

Тема 3. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.

Тема 4. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.

Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.

Тема 6. Московсько-турецькі війни 1672–1681, 1686–1700 рр. та Велика Турецька війна 1683–1699 рр.

Тема 7. Велика Північна війна 1700–1721 рр.

Тема 8. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.

Тема 9. Російсько-турецькі війни 1710–1713, 1735–1739, 1768–1774, 1787–1791 рр.

Тема 10. Наполеонівські війни 1799–1815 рр.

Тема 11. Російсько-турецькі війни 1806–1812, 1828–1829, 1853–1856, 1877–1878 рр.

Тема 12. Французько-пруська війна 1870–1871 рр.

Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Війни XVI століття

Тема 1. Московсько-литовські війни першої половини XVI ст. (1500–1503; 1507–1508; 1512–1522; 1534–1537 рр.). Лівонська війна 1558–1583 рр.

Московсько-литовська війна 1500–1503 рр. Московсько-литовська війна 1507–1508 рр. Московсько-литовська війна 1512–1522 рр. Московсько-литовська війна 1534–1537 рр. Лівонська війна 1558–1583 рр.

Тема 2. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.

Передумови та причини. Перебіг бойових дій. Геополітичні наслідки. Нантський едикт.

Тема 3. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.

Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.

Кредит 2. Війни XVII століття

Тема 4. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.

Передумови війни. Сторони конфлікту. Перебіг. Чесько-пфальцький період. Данський період. Шведський період. Франко-шведський період. Вестфальський мир. Геополітичні наслідки війни.

Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.

Передумови та причини національно-визвольної війни. Початок війни. Перші перемоги 1648–1649 рр. Зборівський договір. Військові дії 1650–1651 рр. Битва під Берестечком. Білоцерківський мирний договір. Військові дії 1652–1654 рр. Битва під Батогом. Переяславська рада. Військові дії 1654–1657 рр. Союз зі шведами. Корсунський союзний договір.

Тема 6. Московсько-турецькі війни 1672–1681, 1686–1700 рр. та Велика Турецька війна 1683–1699 рр.

Московсько-турецька війна 1672–1681 рр. Московсько-турецька війна 1686–1700 рр. Велика Турецька війна 1683–1699 рр.

Кредит 3. Війни XVIII століття

Тема 7. Велика Північна війна 1700–1721 рр.

Причини війни. Учасники. Перебіг бойових дій. Початок. Московський похід Карла XII. Полтавська битва. Поразка Швеції. Геополітичні наслідки війни.

Тема 8. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.

Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.

Тема 9. Російсько-турецькі війни 1710–1713, 1735–1739, 1768–1774, 1787–1791 рр.

Російсько-турецька війна 1710–1713 рр. Російсько-турецька війна 1735–1739 рр. Російсько-турецька війна 1768–1774 рр. Російсько-турецька війна 1787–1791 рр.

Кредит 4. Війни XIX століття

Тема 10. Наполеонівські війни 1799–1815 рр.

Передумови та початок наполеонівських війн. Третя коаліція (1805 р.). Четверта коаліція (1806–1807 рр.). П'ята коаліція (1808–1809 рр.). Похід на Москву (1812 р.). Шоста коаліція (1813–1814 рр.). Сьома коаліція (1815 р.). Битва під Ватерлоо. Віденський конгрес.

Тема 11. Російсько-турецькі війни 1806–1812, 1828–1829, 1853–1856, 1877–1878 рр.

Російсько-турецька війна 1806–1812 рр. Російсько-турецька війна 1828–1829 рр. Російсько-турецька війна 1853–1856 рр. Російсько-турецька війна 1877–1878 рр.

Тема 12. Французько-пруська війна 1870–1871 рр.

Передумови. початок війни. Перший етап війни. Перебіг воєнних дій. Другий етап. кінець війни. Результати війни.

3. Структура навчальної дисципліни Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Війни XVI століття						
Тема 1. Московсько-литовські війни першої половини XVI ст. (1500–1503; 1507–1508; 1512–1522; 1534–1537 рр.). Лівонська війна 1558–1583 рр.	10	1	2			7
Тема 2. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.	10	2	2			6
Тема 3. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.	10	1	2			7
Усього:	30	4	6			20
Кредит 2. Війни XVII століття						
Тема 4. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.	10	1	2			7
Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.	10	2	2			6
Тема 6. Московсько-турецькі війни 1672–1681, 1686–1700 рр. та Велика Турецька війна 1683–1699 рр.	10	1	2			7
Усього:	30	4	6			20
Кредит 3. Війни XVIII століття						
Тема 7. Велика Північна війна 1700–1721 рр.	10	2	2			6
Тема 8. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.	10	1	2			7
Тема 9. Російсько-турецькі війни 1710–1713, 1735–1739, 1768–1774, 1787–1791 рр.	10	1	2			7
Усього:	30	4	6			20
Кредит 4. Війни XIX століття						
Тема 10. Наполеонівські війни 1799–1815 рр.	10	2	2			6
Тема 11. Російсько-турецькі війни 1806–1812, 1828–1829, 1853–1856, 1877–1878 рр.	10	1	2			7
Тема 12. Французько-пруссська війна 1870–1871 рр.	10	1	2			7
Усього	30	4	6			20
Разом за курс	120	16	24			80

4. Теми лекційних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Війни XVI століття		
1.	Тема 1. Московсько-литовські війни першої половини XVI ст. (1500–1503; 1507–1508; 1512–1522; 1534–1537 рр.). Лівонська війна 1558–1583 рр.	1
2.	Тема 2. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.	2
3.	Тема 3. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.	1
Кредит 2. Війни XVII століття		
4.	Тема 4. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.	1
5.	Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.	2

6.	Тема 6. Московсько-турецькі війни 1672–1681, 1686–1700 рр. та Велика Турецька війна 1683–1699 рр.	1
Кредит 3. Війни XVIII століття		
7.	Тема 7. Велика Північна війна 1700–1721 рр.	2
8.	Тема 8. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.	1
9.	Тема 9. Російсько-турецькі війни 1710–1713, 1735–1739, 1768–1774, 1787–1791 рр.	1
Кредит 4. Війни XIX століття		
10.	Тема 10. Наполеонівські війни 1799–1815 рр.	2
11.	Тема 11. Російсько-турецькі війни 1806–1812, 1828–1829, 1853–1856, 1877–1878 рр.	1
12.	Тема 12. Французько-прусська війна 1870–1871 рр.	1
Усього:		16

5. Теми практичних занять Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Війни XVI століття		
1.	Тема 1. Московсько-литовські війни першої половини XVI ст. (1500–1503; 1507–1508; 1512–1522; 1534–1537 рр.). Лівонська війна 1558–1583 рр.	2
2.	Тема 2. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.	2
3.	Тема 3. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.	2
Кредит 2. Війни XVII століття		
4.	Тема 4. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.	2
5.	Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.	2
6.	Тема 6. Московсько-турецькі війни 1672–1681, 1686–1700 рр. та Велика Турецька війна 1683–1699 рр.	2
Кредит 3. Війни XVIII століття		
7.	Тема 7. Велика Північна війна 1700–1721 рр.	2
8.	Тема 8. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.	2
9.	Тема 9. Російсько-турецькі війни 1710–1713, 1735–1739, 1768–1774, 1787–1791 рр.	2
Кредит 4. Війни XIX століття		
10.	Тема 10. Наполеонівські війни 1799–1815 рр.	2
11.	Тема 11. Російсько-турецькі війни 1806–1812, 1828–1829, 1853–1856, 1877–1878 рр.	2
12.	Тема 12. Французько-прусська війна 1870–1871 рр.	2
Усього:		24

6. Лабораторні заняття

Робочим планом не передбачено

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
-------	------------	-----------------

Кредит 1. Війни XVI століття		
1.	Тема 1. Московсько-литовські війни першої половини XVI ст. (1500–1503; 1507–1508; 1512–1522; 1534–1537 рр.). Лівонська війна 1558–1583 рр.	7
2.	Тема 2. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.	6
3.	Тема 3. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.	7
Кредит 2. Війни XVII століття		
4.	Тема 4. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.	7
5.	Тема 5. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.	6
6.	Тема 6. Московсько-турецькі війни 1672–1681, 1686–1700 рр. та Велика Турецька війна 1683–1699 рр.	7
Кредит 3. Війни XVIII століття		
7.	Тема 7. Велика Північна війна 1700–1721 рр.	6
8.	Тема 8. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.	7
9.	Тема 9. Російсько-турецькі війни 1710–1713, 1735–1739, 1768–1774, 1787–1791 рр.	7
Кредит 4. Війни XIX століття		
10.	Тема 10. Наполеонівські війни 1799–1815 рр.	6
11.	Тема 11. Російсько-турецькі війни 1806–1812, 1828–1829, 1853–1856, 1877–1878 рр.	7
12.	Тема 12. Французько-пруська війна 1870–1871 рр.	7
Усього:		80

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

1. Московсько-литовська війна 1500–1503 рр.
2. Московсько-литовська війна 1507–1508 рр.
3. Московсько-литовська війна 1512–1522 рр.
4. Московсько-литовська війна 1534–1537 рр.
5. Лівонська війна 1558–1583 рр.
6. Релігійні війни у Франції 1562–1598 рр.
7. Нідерландська революція (вісімдесятирічна війна) 1568–1648 рр.
8. Англо-іспанська війна 1585–1604 рр.
9. Тридцятилітня війна 1618–1648 рр.
10. Національно-визвольна війна українського народу 1648–1657 рр.
11. Московсько-турецька війна 1672–1681 рр.
12. Московсько-турецька війна 1686–1700 рр.
13. Велика Турецька війна 1683–1699 рр.
14. Велика Північна війна 1700–1721 рр.
15. Війна за іспанську спадщину 1701–1714 рр.
16. Війна за австрійську спадщину 1740–1748 рр.
17. Російсько-турецька війна 1710–1713 рр.
18. Російсько-турецька війна 1735–1739 рр.
19. Російсько-турецька війна 1768–1774 рр.
20. Російсько-турецька війна 1787–1791 рр.
21. Наполеонівській війни 1799–1815 рр.
22. Російсько-турецька війна 1806–1812 рр.
23. Російсько-турецька війна 1828–1829 рр.
24. Російсько-турецька війна 1853–1856 рр.
25. Російсько-турецька війна 1877–1878 рр.

26. Французько-пруська війна 1870–1871 рр.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Зміст курсу поділений на 4 кредити. Кожний кредит включає в себе лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу даної частини курсу.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння й засвоєння програмового матеріалу, уміння самостійно опрацьовувати тексти, написання і захист реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу.

Критерії оцінювання відповідей на студентів на семінарських заняттях

Враховується:

1. рівень осмислення навчального матеріалу;
2. рівень сформованості аналітичних умінь і концептуальних підходів;
3. повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мовлення;
4. використання додаткової літератури;
5. порівняння, зв'язок із практикою, висновки.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» – 5	Досконале знання та розуміння понятійного апарату з тієї чи іншої теми, вільне оперування різноманітними класифікаціями. Відповідь на поставлені питання повна, насичена глибокими та розгорнутими судженнями. Викладений матеріал має доказовий, логічний і послідовний характер. Студент володіє способами концентрованого викладу матеріалу. Демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання. У відповіді майже не трапляються мовленнєві помилки.
«Добре» – 4	Відповідь майже повна, має усвідомлений та достатньо розгорнутий характер. Понятійна основа базується на обраній класифікації. Відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу. Недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база. Студент вільно оперує знаннями, може застосовувати

	їх у новій навчальній ситуації. У відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.
«Задовільно» – 3	Відповідь неповна, фрагментарна. Знання мають недостатньо стійкий та послідовний характер. Вони застосовуються переважно для виконання завдань репродуктивного характеру. У відповідях відсутні посилання на фундаментальні дослідження з певної проблеми. Відповідь має формальний характер, відсутня чіткість, структурованість. Студент використовує лише окремі знання у новій навчальній ситуації. У відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.
«Незадовільно» – 2	Студент неспроможний відтворити інформацію у певній послідовності. Оперує лише загальними фразами. Відтворює лише окремі фрагменти, називає лише розрізнені факти, дає відповідь у формі висловлювання (судження). Наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Розподіл балів, які отримують студенти

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 200 до 400 балів (за 4 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 4 крд.

Поточне оцінювання та самостійна робота												КР	Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	50	400/100
50	25	25	25	50	25	50	25	25	20	15	15		

*Примітка. Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: індивідуальне, групове і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи, тестовий контроль. Самостійна робота перевіряється шляхом написання реферативних робіт, створення мультимедійних презентацій.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, порівняльний аналіз; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки).

12. Рекомендована література

Базова

1. Болсуновський Л.І. Воєнна історія. Навчальний посібник. Одеса, 2012. 348 с.
2. Военный энциклопедический словарь : [в 2 томах] / Редкол.: А.П. Горкин, В.А. Золотарев, В.М. Карев и др. М. : Большая Российская энциклопедия, «РИПОЛ КЛАССИК», 2001. Т.1. 848 с.; Т. 2. 816 с.

3. Все войны мировой истории по Харперской энциклопедии военной истории Р.-Э. Дюпюи и Т.-Н. Дюпюи. Кн. 3. СПб. : ООО «Издательство «Полигон», 2004. 596 с.
4. Голобуцкий В. Запорозьке козацтво. К.: Вища шк., 1994. 539 с.
5. Дельбрюк Г. История военного искусства в рамках политической истории : [в 4-х т.]; Пер. с нем. / Ганс Дельбрюк. – Т. 4 : Новое время. – СПб. : Наука, 2001.– 368 с.
6. Дэйви М. Эволюция войн. М. : Центрполиграф, 2009. 386 с.
7. Дюпуи Р.Э. Всемирная история войн : [в 4- кн.]. М.; СПб : Полигон–АСТ, 1997.
8. Історія українського козацтва: Нариси: У 2 т. / Редкол.: В. А. Смолій (відп. ред.) та ін. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. Т. 1. – 800 с.
9. Крип'якевич І. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х рр. ХХ ст.) / Упорядник Б. З. Якимович: 4-те видання., змін і доп. Львів: Світ, 1992. 712 с.

Допоміжна

1. Лиддел Гарт Б.Х. Решающие войны в истории. М.: Центрполиграф, 2012. 288 с.
2. Лэннинг М. 100 великих полководцев. М. : Вече, 1999. 480 с.
3. Меринг Ф. История войн и военного искусства. СПб., 1999. 528 с.
4. Мячин А.Н. 100 великих битв. М.: Вече, 2005. 640 с.
5. Соколов Б.В. 100 великих войн. М. : Вече, 2002. 538 с.
6. Українське козацтво: Мала енциклопедія. Київ: Генеза; Запоріжжя: Прем'єр, 2002. 784 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Музей історії зброї <http://www.museummilitary.com>
2. Українська армія / The Ukrainian Army <http://www.uarmy.com.ua>.
3. Центральний музей збройних сил <http://www.armymuseum.ru>
4. Український воєнно-історичний портал <http://www.milua.org>